

Promemoria

Datum 2023-01-20
Författare Finansinspektionen

FI dnr 23-2263

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Finansinspektionens prioriteringar i tillsynen 2023

Ett stabilt och väl fungerande finansiellt system är en förutsättning för en fungerande samhällsekonomi. Finansinspektionen (FI) övervakar den finansiella sektorn för att se till att företagen följer regler och att sektorn fungerar väl.

Det finansiella systemet ska präglas av ett högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter. Det finansiella systemet ska även bidra till en hållbar utveckling.

FI har begränsade resurser i förhållande till storleken på den finansiella sektorn i Sverige. Vi kan därför inte vara överallt, hela tiden. En förutsättning för att vi ska klara vårt uppdrag är att bedriva det vi kallar för en effektiv och kommunikativ tillsyn.

Effektiv tillsyn innebär att vi jobbar riskbaserat och sätter in våra resurser där vi bedömer att de gör mest nytta. Vi analyserar var de största riskerna finns inom respektive område och riktar våra insatser dit.

Kommunikativ tillsyn handlar om att klargöra både vilka förväntningar och krav vi har på företag under tillsyn men också vilka konsekvenser som företagen kan räkna med om de inte följer reglerna.

Vi använder det riskbaserade arbetssättet för att peka ut ett antal områden och risker som vi kommer att granska extra under det närmaste året. Det handlar om områden som är viktiga för vårt uppdrag och där vi dessutom ser behov av att göra mer än vanligt. Samtidigt har vi alltid en beredskap att omprioritera våra resurser för att hantera oväntade händelser.

Prioriteringar i tillsynen 2023

Vi ska granska hur den finansiella sektorn hanterar en situation där inflationen är hög, räntorna går upp och ekonomin försvagas

Inflation, energipriser och räntor har stigit snabbt efter en lång period av stabilitet. De risker och sårbarheter som byggts upp när räntan varit låg ser vi nu tydligt när både hushåll och företag försöker minska sina kostnader och skulder samtidigt som ekonomin går in i en lågkonjunktur. Samtidigt fortsätter kriget i Ukraina som kan medföra ytterligare påfrestningar på ett skört system.

Under åren med låga räntor har våra åtgärder, som amorteringskrav för hushåll och att banker ska hålla mer kapital för utlåningen till kommersiella fastighetsbolag, bidragit till att bygga upp en motståndskraft. Det är motståndskraft som behövs när hushåll och företag anpassar sig till en förändrad verklighet. Samtidigt kan en kraftigt minskad vilja att ta risk i ekonomin och i det finansiella systemet hota den finansiella stabiliteten. Vi kommer därför följa utvecklingen noga under året och är beredda att agera om stabiliteten hotas.

Vi ska granska hur tuffare tider drabbar konsumenter

När mycket i vardagen blir dyrare, som maten vi köper och elen vi använder, samtidigt som räntan på våra lån går upp, finns det stor risk att många personer kommer att få problem med sin privatekonomi. Inte minst personer som har stora eller många lån. Vi kommer därför att granska hur banker tar hand om sina kunder i ett läge där deras utgifter ökar kraftigt på grund av inflationen och höjda räntor. Frågan om hur bankerna hanterar möjligheten för utsatta hushåll att få paus för sina amorteringar är en av flera frågor vi kommer att titta på under året.

Vissa kan också känna sig tvingade att ta konsumtionslån för att få vardagen att gå ihop. Under året kommer vi därför att granska hur konsumentkreditinstitut (tidigare kallade snabblåneföretag) hanterar sina låntagare eftersom vi vet att de företagen i större utsträckning riktar sig mot konsumenter som har mindre marginaler i sin privatekonomi.

Trots att ekonomin saktar in går investeringsbedrägerierna fortsatt på högvarv. Risken är också att bedragarnas löften om snabba pengar låter mer lockande i en tid då allt fler får svårt att få ekonomin att gå ihop. Vi ska

därför jobba för att nå och rusta fler konsumenter så de kan undvika att bli lurade.

Vi ska granska hur banker och försäkringsbolag rustar sig för att hantera och erbjuda grundläggande tjänster i en allt osäkrare omvärld

Säkerhetsläget i vårt närområde har försämrats under flera år. Men Rysslands invasion av Ukraina har drastiskt förändrat synen på fred och säkerhet i Europa och skapat stor osäkerhet i våra samhällen, liksom på de finansiella marknaderna.

Läget har också ökat insikten om hur beroende vi är av att den finansiella sektorn fungerar, både till vardags och vid kriser. Som ansvarig myndighet för den finansiella sektorn i det civila försvaret kommer vi, tillsammans med bland annat Riksbanken, att jobba med den finansiella sektorn så att företagen kan erbjuda grundläggande tjänster, som betalningar, även om vårt samhälle drabbas av en allvarlig kris eller ett väpnat angrepp. Det handlar både om banker och försäkringsbolag men också företagen som står för den finansiella infrastrukturen som gör betalningar möjligt.

Det försämrade säkerhetsläget och den digitaliserade finanssektorn gör det särskilt viktigt att de finansiella företagen hanterar, förhindrar och förebygger cyber- och it-attacker. Vi kommer därför att granska företagens hantering av dessa hot noggrant.

Vi ska granska risken för grönmålning i finanssektorn

Den finansiella sektorn spelar en viktig roll i omställningen till ett mer hållbart samhälle. Men den höga efterfrågan på hållbara produkter tillsammans med att regelverken fortfarande är under utveckling kan leda till att företag beskriver sina verksamheter och produkter som mer hållbara än vad de faktiskt är. Vi kommer därför fortsätta att granska risken för grönmålning.

Samtidigt är klimatförändringarna redan ett faktum och finansiella företag behöver ta hänsyn till de risker som uppstår när samhället ställer om till en mer fossilfri vardag. Det kan handla om investeringar som tappar i värde eller risker som uppstår i bankers kreditgivning och försäkrings- och fondföretags tillgångar. Vi kommer att fortsätta att granska att finansiella företag tar tillräcklig hänsyn till den typen av risker.

Vi ska granska hur betaltjänstföretag jobbar mot penningtvätt

Svenska hushåll betalar alltmer digitalt. Och använder allt mindre kontanter. Båda trenderna ökar risken för att vissa företag utnyttjas för att tvätta pengar. Därför kommer vi att fortsätta granska att både företag som erbjuder digitala betallosningar såväl som kontantintensiva företag som valutaväxlare skyddar sig mot kriminella som vill tvätta pengar. Vi kommer också att granska hur olika finansiella företag följer sanktionerna som införts mot Ryssland och Belarus med anledning av kriget i Ukraina.